

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์
Weekly Epidemiological Surveillance Report, Thailand

ปีที่ 45 ฉบับที่ 35 : 12 กันยายน 2557

Volume 45 Number 35 : September 12, 2014

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

การใช้กระบวนการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย ในการจัดทำข้อมูลประชากรสุนัขและแมว ร่วมกับการเฝ้าระวังเหตุการณ์ของ SRRT เครือข่ายระดับตำบล เพื่อควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า จังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2557

Routine to Research (R2R) on Database of Dog and Cat Populations by Using along with Event-Based Surveillance of Surveillance and Rapid Response Team at Sub-district Level for Rabies Control Program in Loei, Thailand, 2014

✉ kanayos@hotmail.com

ศณายศ กริอุณะ, อังษณา ยศปัญญา, ชาญประเสริฐ พลชา

บทคัดย่อ

การใช้กระบวนการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research: R2R) ในการจัดการข้อมูลประชากรสุนัขและแมว ร่วมกับการเฝ้าระวังเหตุการณ์ของทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วเครือข่ายระดับตำบลเพื่อควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า จังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2557 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการสำรวจข้อมูลประชากรสุนัขและแมวให้เป็นมาตรฐานเดียวกันโดยนำประโยชน์ของโปรแกรม HOSxP/HOSxP PCU ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์แอปพลิเคชันสำหรับสถานพยาบาล ที่มีการบันทึกข้อมูลการทำงานทั้งระบบงานเชิงรุกและเชิงรับ รวมทั้งมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยบริการทุกระดับของจังหวัดเลย จึงเหมาะที่จะใช้ระบบงานนี้ในการสำรวจประชากรสุนัขและแมว ร่วมกับการรายงานเหตุการณ์ผิดปกติทางสาธารณสุขและปศุสัตว์ที่เกิดขึ้นในชุมชนผ่านทางโปรแกรม SRRT เครือข่ายระดับตำบลเป็นการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยร่วมกับการศึกษาจากเอกสารและการวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการทำงานที่ผ่านมา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ การ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียน รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลการเฝ้าระวังและตรวจจับความผิดปกติ ผลการดำเนินงาน จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สรุปข้อดี ข้อด้อย และส่วนขาดที่ควรจะพัฒนา เกิดแนวทางการพัฒนา 2 ยุทธศาสตร์หลักๆ คือ 1) ยุทธศาสตร์การสำรวจและการจัดการระบบฐานข้อมูลประชากรสุนัขและแมว ได้แผนปฏิบัติการและรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงาน และ 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาต่อยอดระบบเฝ้าระวังเหตุการณ์ของ SRRT เครือข่ายระดับตำบล โดยมีสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ขอนแก่น เข้ามาร่วมดำเนินการให้เกิดกระบวนการศึกษาและพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาในบางกิจกรรมที่ไม่สามารถหาสาเหตุแห่งที่มาของปัญหาได้ ผลที่ได้จากกระบวนการ R2R ทำให้จังหวัดเลยสามารถดำเนินการฉีดวัคซีนครอบคลุมประชากรสุนัขและแมวได้ครอบคลุมมากขึ้น เป็นผลให้การดำเนินงานควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในจังหวัดเลยมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: กระบวนการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย, ข้อมูลการเฝ้าระวังและตรวจจับความผิดปกติ

◆ การใช้กระบวนการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย ในการจัดทำข้อมูลประชากรสุนัขและแมว ร่วมกับการเฝ้าระวังเหตุการณ์ของ SRRT เครือข่ายระดับตำบล เพื่อควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า จังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2557	545
◆ สรุปการตรวจข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ที่ 35 ระหว่างวันที่ 31 สิงหาคม - 6 กันยายน 2557	553
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 35 ระหว่างวันที่ 31 สิงหาคม - 6 กันยายน 2557	555

วัตถุประสงค์ในการจัดทำ

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

1. เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของข้อมูลรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ได้ตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. เพื่อวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์โรคที่เป็นปัจจุบัน ทั้งใน และต่างประเทศ
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอผลการสอบสวนโรค หรือ งานศึกษาวิจัยที่สำคัญและเป็นปัจจุบัน
4. เพื่อเผยแพร่ความรู้ ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานทางระบาดวิทยาและสาธารณสุข

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ประยูร ภูนาตล
นายแพทย์ธวัช จายน้อยอิน นายแพทย์ประเสริฐ ทองเจริญ
นายแพทย์คำนวณ อึ้งชูศักดิ์ นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร
นายองอาจ เจริญสุข

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : นายแพทย์ธรรักษ์ ผลิตมัน

บรรณาธิการประจำฉบับ : บริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์

บรรณาธิการวิชาการ : สัตวแพทย์หญิงเสาวพักตร์ อ้นจ้อย

กองบรรณาธิการ

บริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์ พงษ์ศิริ วัฒนาสุภกิตต์ สิริลักษณ์ รังษิวงค์

ฝ่ายข้อมูล

สมาน สยมภูจันท์ ศศิธันว์ มาแอดิเยน พัชรีย์ ศรีหมอก
สมเจตน์ ตั้งเจริญศิลป์

ฝ่ายจัดส่ง : พิรยา คล้ายพ้อแดง สวัสดิ์ สว่างชม

ฝ่ายศิลป์ : บริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ : บริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์ พิรยา คล้ายพ้อแดง

ผู้เขียนบทความ

คณาศ กริอุณะ¹ อังษณา ยศปัญญา² ชาญุประเสริฐ พลชา³

¹สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเลย

²สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย

³สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรสาคร

Authors

Kanayos Gari-unah¹ Angsana Yospanya²

Chanprasert Pholsa³

¹ Loei Provincial Livestock Office, Loei Province

² Loei Provincial Public Health Office, Loei Province

³ Samutsakhon Provincial Livestock Office,

Samutsakhon Province

ส่งบทความ ข้อคิดเห็น หรือพบความคลาดเคลื่อนของข้อมูล

กรุณาแจ้งมายังกลุ่มจัดการความรู้และเผยแพร่วิชาการ สำนักระบาดวิทยา

E-mail: panda_tid@hotmail.com หรือ weekly.wesr@gmail.com

บทนำ

โรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน ยังเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญและต้องได้รับการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม ความเชื่อ พฤติกรรม สิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของคนไทยเอื้อต่อการติดโรคได้ง่ายแม้ว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบจะมีความพยายามเร่งรัดปรับปรุงมาตรการการป้องกันควบคุมโรคให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นแล้วก็ตาม ประชาชนก็ยังคงมีความเสี่ยงต่อการติดโรคจากสัตว์ที่แพร่กระจายมาสู่คน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคพิษสุนัขบ้า ถึงแม้ว่าผู้เสียชีวิตจะลดน้อยลงทุกปี แต่จำนวนผู้ถูกสุนัขบ้าหรือสงสัยว่าติดเชื้อพิษสุนัขบ้ากัดและต้องไปขอรับการฉีดวัคซีนมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี รัฐต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายปีละนับพันล้านบาท ทำให้เกิดปัญหาทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ⁽¹⁾ นับแต่ปี พ.ศ. 2546 - 2556 ประเทศไทยพบผู้ป่วยเสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า จำนวน 21, 19, 20, 18, 8, 24, 14, 9, 7 และ 6 รายตามลำดับ จังหวัดเลยพบผู้ป่วยเสียชีวิตด้วยโรคนี้ในปี พ.ศ. 2546 และ 2551 ปีละ 1 ราย ซึ่งผู้ที่เสียชีวิตทั้งสองรายไม่ได้มาพบแพทย์หลังถูกสุนัขกัด⁽²⁾

ระบาดวิทยาโรคพิษสุนัขบ้าของประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2549-2554 จากการวิเคราะห์ข้อมูลผลการตรวจโรคพิษสุนัขบ้าจากห้องปฏิบัติการทั่วประเทศ จำนวน 8,899 ตัวอย่าง ผลการตรวจพบว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้าร้อยละ 19.63 (1,747/8,899) โดยพบมากที่สุดในพื้นที่ ปศุสัตว์เขต 9 คิดเป็นร้อยละ 48.60 (209/403) หรือเป็นร้อยละ 0.02 (209/8,899) ของประเทศ และมี 14 จังหวัดที่ตรวจไม่พบโรคพิษสุนัขบ้าเลย จากตัวอย่างที่พบเชื้อ 1,747 ตัวอย่าง ตรวจพบเชื้อในสุนัขมากที่สุด คือ ร้อยละ 90.27 รองลงมา ได้แก่ โค ร้อยละ 5.09 และ แมวร้อยละ 3.61 พบในสัตว์ไม่มีเจ้าของมากกว่า สัตว์ที่มีเจ้าของ 2.27 เท่า สัตว์ที่มีอายุนอกมีโอกาสดตรวจพบโรคพิษสุนัขบ้าได้มากกว่าสัตว์อายุน้อยกว่า 3 เดือน โดยสัตว์ที่มีอายุระหว่าง 3-6 เดือน, 6-12 เดือน และมากกว่า 12 เดือน มีโอกาสดตรวจพบโรคได้มากกว่าลูกสุนัขอายุน้อยกว่า 3 เดือน เท่ากับ 1.54 เท่า, 1.42 เท่า และ 1.75 เท่า ตามลำดับ สัตว์ที่ได้รับการฉีดวัคซีนในระยะเวลา 1 เดือนขึ้นไปก่อนสัมผัสเชื้อ มีโอกาสดตรวจพบโรคพิษสุนัขบ้า น้อยกว่าสัตว์ที่ไม่ได้รับการฉีดวัคซีน และสัตว์ที่ตรวจพบโรคพิษสุนัขบ้า ส่วนมากจะแสดงอาการคร่าโดยไล่กัดทั้งคนและสัตว์

การเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ของจังหวัดเลยพบว่า ในปี พ.ศ. 2546, 2547, 2551, 2556 และ 2557 พบโรคปีละ 1 หัว/จุด แต่การเกิดโรคในปี พ.ศ. 2556 และ 2557 พบโรคในเวลาใกล้เคียงกัน (20 ธันวาคม 2556 และ 2 มกราคม 2557) ในเขตอำเภอเดียวกัน คือ อำเภอท่าลี่ แต่คนละตำบล มีระยะทางห่างกันประมาณ 10 กิโลเมตร⁽²⁾ การควบคุมป้องกันโรคโดยการฉีดวัคซีน

ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัขและแมว รอบจุดเกิดโรคครีมี 5 กิโลเมตร พบข้อผิดพลาดจากการสำรวจประชากรสุนัขและแมวในพื้นที่ โดยรายงานผลการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า พบว่ามีประชากรสุนัขที่ขึ้นทะเบียน จำนวน 136 ตัว แมว จำนวน 29 ตัว รวม 165 ตัว ความครอบคลุมของการได้รับวัคซีนร้อยละ 87.08⁽²⁾ แต่จากการเข้าไปดำเนินการในพื้นที่ระหว่างวันที่ 20 - 23 ธันวาคม 2556 เพื่อสำรวจประชากรสุนัขและแมวเพื่อให้วัคซีนควบคุมโรค พบว่า สสำรวจสุนัขได้ 444 ตัว สสำรวจแมวได้ 25 ตัว รวม 469 ตัว ในภายหลังฉีดวัคซีนสุนัขได้ 430 ตัว และแมว 2 ตัว รวม 432 ตัว คิดเป็นร้อยละ 92.11

ดังนั้น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลประชากรสุนัขและแมว ที่สามารถนำไปวางแผนควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในจังหวัดเลยได้อย่างครอบคลุม ข้อมูลที่ได้ควรมาจากแหล่งเดียวกันและผู้สำรวจควรเป็นบุคคลกลุ่มเดียวกันที่ผ่านการอบรมชี้แจงแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง ระบบการจัดเก็บข้อมูลในช่วงเวลาเดียวกัน และจัดเก็บในฐานข้อมูลโปรแกรมเดียวกัน ด้วยเหตุนี้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเลย จึงได้จัดประชุมเพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการระบบการสำรวจประชากรสุนัข/แมวก่อนการแจ้งเตือนโรคและภัยสุขภาพขึ้น ในเดือนมกราคม 2557 โดยใช้กระบวนการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย R2R

วัตถุประสงค์

เพื่อนำกระบวนการ R2R มาใช้ในการพัฒนาระบบการสำรวจข้อมูลประชากรสุนัข/แมว และการแจ้งเตือนภัย

วิธีการศึกษา

เป็นการศึกษาย้อนหลังเชิงพรรณนา ในลักษณะการนำงานประจำไปสู่การปฏิบัติการ (Routine to Research) ร่วมกับการศึกษาจากเอกสารและการวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการปฏิบัติงานที่ผ่านมา เน้นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงตรรกวิทยาตามหลักเหตุและผล ในประเด็นของโรคพิษสุนัขบ้า เครื่องมือที่ใช้ คือ การประชุมคือการระดมสมอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และถอดบทเรียน รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลการเฝ้าระวังและตรวจจับความผิดปกติ (Event-based Surveillance) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ที่ผ่านมา 6 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค วิเคราะห์ผลสำเร็จ และไม่สำเร็จของงานที่ผ่านมา และสิ่งที่อยากให้เกิดขึ้นภายใต้ความสามารถในการจัดการของทั้งสองหน่วยงานร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาที่ต้องการจะให้เกิดขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 นำจุดมุ่งหมายของสองหน่วยงานมา รวมกัน เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและต้องอยู่ในวิสัยที่ทำได้

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบ แนวทางการพัฒนา กับ ยุทธศาสตร์ของกระทรวง กรม จังหวัด และเขตตรวจราชการ กระทรวงของหน่วยงานตนเอง เพื่อให้สามารถตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาได้สอดคล้องกันทุกระดับ เกิดประสิทธิภาพในการประสานการดำเนินงาน และบูรณาการกิจกรรมระดับเครือข่ายในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 5 วางแผนการดำเนินงานร่วมกันโดยแบ่งความรับผิดชอบให้ชัดเจน ติดต่อประสานงานกันตลอดเวลา

ขั้นตอนที่ 6 เขียนแผนการดำเนินงาน ปฏิทินปฏิบัติงาน และเครื่องชี้วัดร่วมกัน

2. การนำแผนงานปฏิบัติการที่วางแผนไว้ร่วมกันไปใช้

3. สรุปผลและจัดทำรายงาน (การสร้างนวัตกรรมกระบวนการ R2R)

ผลการศึกษา

1. การวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาประสบผลสำเร็จอย่างไร ไม่ประสบผลสำเร็จอย่างไร และสิ่งที่อยากเห็นภายใต้ความสามารถในการจัดการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเลย การกำหนดจุดหมายในการพัฒนาที่ต้องการให้เกิดขึ้น การตรวจสอบความสอดคล้องในยุทธศาสตร์ของทั้งสองหน่วยงาน การบูรณาการกิจกรรมระดับเครือข่ายในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การวางแผนร่วมกัน การเขียนแผนการดำเนินงาน การกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน การกำหนดเครื่องชี้วัดร่วมกัน และการนำแผนปฏิบัติการไปใช้ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ผลการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และการส่งตัวอย่างตรวจโรคพิษสุนัขบ้า ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2552 - 2556 พบว่า ผลการดำเนินงานการฉีดวัคซีนครอบคลุม ร้อยละ 95.33, 84.69, 84.79, 92.94 และ 88.10 ตามลำดับส่วนผลการส่งตัวอย่างตรวจโรคพิษสุนัขบ้าตั้งแต่ปีงบประมาณ 2552 - 2557 ส่งตรวจ 4, 10, 14, 13, 58 และ 11 ตัวอย่างตามลำดับ พบผลบวกปี พ.ศ. 2556 และ 2557 อย่างละ 1 ตัวอย่าง รายละเอียดตามตารางที่ 1

1.2 สิ่งที่ประสบผลสำเร็จ องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง (100 แห่ง) สนับสนุนงบประมาณและดำเนินการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า มีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานด้านปศุสัตว์และหน่วยงานด้านสาธารณสุขในการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า อีกทั้งมีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เช่น หนังกากอนามัย ถูงมือรองเท้าบูท ชุดป้องกันโรค เบี้ยเลี้ยง และ ยานพาหนะ พร้อมทั้ง

บูรณาการกิจกรรมร่วมกันโดยเฉพาะโรคติดต่อระหว่างคนและสัตว์ สรุปรูปแบบเรียนการดำเนินงานที่ผ่านมาในเวทีวิชาการของ SRRT ทุกปี แลกเปลี่ยนวิทยากร ข้อมูลการเฝ้าระวังโรค ร่วมกัน ร่วมเป็น เครือข่าย SRRT เดียวกันในระดับจังหวัดและอำเภอ ออกสอบสวน ควบคุมโรคร่วมกัน และนำเสนอผลการดำเนินงานในเวทีวิชาการ ร่วมกัน เช่น เวทีนำเสนอผลงาน การสอบสวนโรคของสำนักงาน ป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ขอนแก่น การใช้ระบบ Logistic ร่วมกัน เช่น การนำส่งตัวอย่างเพื่อการตรวจวินิจฉัยโรค การเบิกวัสดุอุปกรณ์

1.3 ปัญหาที่พบ เมื่อลงรายละเอียดแต่ละพื้นที่ พบความ ครอบคลุมของวัคซีนสุนัข/แมวไม่ครอบคลุมร้อยละ 80 การสำรวจ ประชากรสุนัขและแมวพบว่า ข้อมูลมาจากหลายแหล่ง คือ องค์กร บริหารส่วนท้องถิ่นที่สำรวจในเดือนธันวาคมของทุกปี เพื่อเตรียม จัดหาวัคซีนสำหรับฉีดสุนัขและแมวในเดือนมีนาคม - เมษายน ของปีถัดไป และหน่วยงานปศุสัตว์สำรวจ 2 ปี/ครั้ง สำรวจสัตว์ทุก ชนิดเพื่อจัดทำแผนดำเนินการในแต่ละเรื่องอย่างไรก็ตาม การสำรวจ ประชากรสุนัขและแมวที่ดำเนินการโดยองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น นั้น อาจไม่ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง และในบางกรณี อาจนำ ฐานข้อมูลการฉีดวัคซีนของปีที่ผ่านมา มาใช้ในการตัดสินใจจัดซื้อ วัคซีนในปัจจุบัน ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง

1.4 สิ่งที่ยากให้เป็นภายใต้ความสามารถในการจัดการ ของทั้งสองหน่วยงาน (ปศุสัตว์และสาธารณสุข) มีดังนี้ ระบบ ฐานข้อมูลประชากรสุนัขและแมว ข้อมูลควรจัดทำเป็นระบบ ฐานข้อมูลเดียวกันและต้องเป็นปัจจุบัน มีการกำหนดยุทธศาสตร์ใน การสำรวจ บุคลากรในการดำเนินงาน Software และ Hardware ใน การจัดเก็บฐานข้อมูล และเชื่อมต่อการนำข้อมูลไปใช้ อย่างมี ประสิทธิภาพ กำหนดความถี่ในการสำรวจประชากรสุนัขและแมว ควรสำรวจในเดือนธันวาคมของทุกปี

1.5 การเฝ้าระวังเหตุการณ์ ควรมีการจัดประชุมทบทวน แนวทางการดำเนินงานที่ผ่านมา และบูรณาการงานด้านปศุสัตว์ เพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพในการเฝ้าระวังเหตุการณ์ และแจ้งเตือนภัยของ SRRT เครือข่ายระดับตำบล

1.6 การกำหนดเป้าหมาย ความครอบคลุมวัคซีนใน ประชากรสุนัขและแมวของจังหวัดเลย เพื่อเพิ่มความมั่นใจในการ ป้องกันควบคุมโรค รวมทั้งในบางพื้นที่ข้อมูลกลุ่มเป้าหมายอาจไม่ ครอบคลุม ดังนั้น จึงเห็นควรตั้งค่าเป้าหมายของความครอบคลุม วัคซีนในประชากรสุนัข/แมวเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 80 เป็นร้อยละ 90 โดยกำหนดเป้าหมายร่วมกันระหว่างสาธารณสุขจังหวัดเลย และ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเลย

1.7 การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากร ผู้รับผิดชอบงานควบคุมโรคของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย

และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเลย ให้เข้าใจตรงกันว่างานควบคุม โรคแตกต่างจากงานอื่น คือ การชี้เป้าหมายในการควบคุมโรค ดังนั้น ข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบและยืนยัน ต้องแม่นยำในการชี้ เป้าหมายเพื่อเข้าไปควบคุมโรค

1.8 ควรมีระบบสำรองวัคซีน เพื่อควบคุมโรคกรณีเกิดการ ระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในหลายพื้นที่ และระบบควบคุมกำกับ ติดตามประเมินผลความครอบคลุมวัคซีนในประชากรสุนัข/แมว

1.9 ควรมีการพัฒนาบุคลากรร่วมกัน โดยเฉพาะด้านปศุสัตว์ กับองค์ปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มี บุคลากรตำแหน่งนักวิชาการเกษตร ควรพัฒนาศักยภาพเพื่อให้เป็น ผู้รับผิดชอบงานด้านปศุสัตว์ ในส่วนของขั้นตอนที่ 2, 3 และ 4 การกำหนดจุดหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้น และกำหนดแนวทางใน การพัฒนาเพื่อนำเสนอต่อนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเลย ปศุสัตว์ จังหวัดเลย และสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ขอนแก่น เพื่อ พิจารณาสั่งการในระดับจังหวัดเลย และประสานความร่วมมือ โดยเฉพาะด้านงบประมาณ ด้านวิชาการ และด้านการดำเนินการ R2R ในพื้นที่ที่เกิดและในพื้นที่ที่เกิดโรคได้ 3 ประเด็นดังนี้

1.9.1 รูปแบบแนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูล ประชากรสุนัขและแมว

1.9.2 รูปแบบและแนวทางการเฝ้าระวังเหตุการณ์ของ SRRT เครือข่ายระดับตำบล

1.9.3 รูปแบบและแนวทางการสนับสนุนของสำนักงาน ป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ขอนแก่น

ส่วนขั้นตอนที่ 5 นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเลย และ ปศุสัตว์จังหวัดเลย มอบนโยบาย และให้วางแผนการดำเนินงาน ร่วมกัน เขียนแผนปฏิบัติ และตัวชี้วัด นำเสนอแผน อนุมัติแผน และการนำแผนไปปฏิบัติ

2. การนำแผนปฏิบัติการไปใช้

ผู้บริหารให้ยึดหลัก 3 C ได้แก่ Common goal ให้คุยกัน ในสิ่งที่ทำร่วมกันมา และจะเดินต่อไปด้วยกันเพื่อให้ได้อะไร ให้ตั้ง ค่าเป้าหมายที่ทำได้ ใช้หลัก Common action ปศุสัตว์มีแต่ผู้ขาย ควรใช้หลักการปฏิบัติที่ง่าย ๆ มีคำอธิบายร่วมกัน คำอธิบายจะช่วยให้ มีกำลังใจ สุดท้ายต้องมี Common learning ควรนำภาคี เครือข่ายหลาย ๆ ภาคส่วนมาช่วยกันทำงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งงานที่ ดี และงานที่ดีนั้นต้องมีระบบเฝ้าระวังที่ดี สามารถพยากรณ์ได้ และ สามารถหามาตรการในการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าได้ และหา แผนปฏิบัติการที่วางไว้ร่วมกัน เมื่อนำแผนไปใช้แล้วอาจไม่ได้ผล ตามที่คาดหวัง ทั้งสองหน่วยงานต้องหาสาเหตุ ต้องทำการศึกษา และพัฒนา เพื่อแก้ปัญหา

ตารางที่ 1 ผลการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และการส่งตัวอย่างตรวจโรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดเลย ปีงบประมาณ 2552 – 2556

ปีงบประมาณ	ประชากรสุนัข	ฉีดวัคซีนป้องกันโรคได้	ร้อยละการฉีดวัคซีน	ส่งตัวอย่างตรวจโรคพิษสุนัขบ้า	ตัวอย่างพบผลบวก
2552	74,344	70,874	95.33	4	0
2553	70,988	60,119	84.69	10	0
2554	66,695	56,551	84.79	14	0
2555	74,505	69,242	92.94	13	0
2556	76,449	67,354	88.1	58	1
2557	116,169	อยู่ระหว่างดำเนินการ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	11	1

*ข้อมูล ณ วันที่ 25 กพ.57

- หมายเหตุ
- อำเภอท่าลี่ จุดเกิดโรคในปีพ.ศ. 2557 ความครอบคลุมวัคซีน ภาพรวมทั้งอำเภอร้อยละ 71.40
 - ตำบลท่าลี่ พื้นที่เกิดโรค ตั้งอยู่ในเขตบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2 แห่ง
 - เทศบาลตำบลท่าลี่ ความครอบคลุมวัคซีนร้อยละ 82.10
 - อบต.ท่าลี่ ความครอบคลุมวัคซีนร้อยละ 41.30 (เป็นพื้นที่เกิดโรคในปี พ.ศ. 2556-2557)

3. การสร้างนวัตกรรมกระบวนการ R2R

จากผลการดำเนินงานประจำไปสู่การปฏิบัติในการพัฒนางานควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดเลยของกลุ่มงานควบคุมโรค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย และกลุ่มพัฒนาสุขภาพสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเลย ทำให้แผนงาน/โครงการที่ปฏิบัติร่วมกันในแต่ละปีมีคุณภาพมากขึ้น กล่าวคือ มีการนำข้อมูลงบประมาณ และบุคลากรมาใช้ร่วมกัน ทำให้เกิดความสอดคล้องเป็นแผนเดียว และแผนมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ซึ่งผลที่ได้จากการทำกระบวนการ R2R มีดังนี้

3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตรการเฝ้าระวังและการตรวจจับความผิดปกติของเหตุการณ์ของ SRRT ระดับตำบลแก่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และผู้รับผิดชอบงานควบคุมโรคของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และกลุ่มพัฒนาสุขภาพสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเลย จำนวน 141 คน ทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่จะใช้โปรแกรมเฝ้าระวังและการตรวจจับความผิดปกติของเหตุการณ์ของ SRRT เน้นเรื่องโรคพิษสุนัขบ้าโดยใช้กระบวนการ 3 ร ได้แก่ รู้เร็ว แจ้งข่าวเร็ว และควบคุมโรคเร็ว โดยกลุ่มงานควบคุมโรค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย ได้มอบ Username และ Password ให้แก่ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเลย ในส่วนสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเลยได้แลกเปลี่ยนเว็บไซต์กรมปศุสัตว์หน้าหลัก ระบบบริการรับแจ้งและให้ความรู้กับประชาชนเรื่องโรคระบาดสัตว์ และ Thairabies.net ให้แก่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย เพื่อให้สามารถเข้าไปใช้โปรแกรมแจ้งข่าว Online ของ SRRT ทำให้รับทราบข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์ที่ผิดปกติด้านโรคและภัยสุขภาพของพื้นที่พร้อมกัน สามารถแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะในการเฝ้าระวังและควบคุมโรคแก่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกแห่งได้ สอดคล้องกับหลัก 3 ร⁽⁵⁾ จากการติดตามผลการดำเนินงานของ SRRT เครือข่ายระดับตำบลเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2557 พบว่า เกิดเครือข่ายการเฝ้าระวังเหตุการณ์ของ

SRRT ระดับตำบลเรื่องโรคติดต่อระหว่างคนและสัตว์ 128 เครือข่าย (127 รพ.สต./1 เทศบาลเมือง) และเครือข่ายเฝ้าระวังโรคในชุมชน โดย อสม./อสป.จำนวน 20 ชุมชน 916 หมู่บ้าน รวมทั้งมีการการถ่ายทอดกลวิธีการเฝ้าระวังโรคติดต่อระหว่างคนและสัตว์แก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)/อาสาสมัครปกป้องสถาบัน (อสป.) (12,882 คน/1,879 คน)

3.2 เกิดแผนปฏิบัติการและรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การสำรวจและการจัดการระบบข้อมูลประชากรสุนัขและแมว

การสำรวจประชากรสุนัขและแมว สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย จะรับผิดชอบในการสำรวจทุกปีในเดือนธันวาคม ส่วนปี พ.ศ. 2557 จะสำรวจในเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2557 ทั้งนี้ ท่านนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเลย ได้สรุปภารกิจดังนี้

หน้าที่ของหน่วยงานสาธารณสุข

- สำรวจประชากรสุนัขและแมวให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
- ตัวชี้วัดความครอบคลุมวัคซีนในประชากรสุนัขและแมว ต้องได้ร้อยละ 90 ของข้อมูลที่ทางสาธารณสุขสำรวจให้ โดยลงลึกเป็นรายหมู่บ้านให้ได้ร้อยละ 90 รายหมู่บ้าน
- การให้สุศึกษา ประชาสัมพันธ์ เน้นหอกระจายข่าว การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการได้รับวัคซีนครบถ้วน
- งาน ICT สอนพื้นที่ในการใช้ข้อมูลประชากรรายหลังคาเรือน แยกราย รพ.สต. ส่งมอบข้อมูลให้ อสม. สำรวจ รวมทั้งการเขียนคู่มือ

การสำรวจประชากรสุนัขและแมวของปีงบประมาณต่อไป เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2558 ให้เริ่มสำรวจในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี จัดทำฐานข้อมูลให้แล้วเสร็จภายในเดือนธันวาคมของทุกปี และส่งฐานข้อมูลประชากรสุนัขและแมวให้หน่วยงานปศุสัตว์

หน้าที่ของหน่วยงานปศุสัตว์

- ด้านองค์ความรู้เรื่อง ท่วงโซ่ความเย็นและคุณภาพ

ของวัคซีน เป็นหน้าที่ของบุคลากรที่ต้องเข้าไปดำเนินการ

2. การลดประชากรสุนัขและแมว ควรมีแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน และต้องทำในพื้นที่เกิดโรค/พื้นที่ชายแดน

3. ให้ใช้หลักการทางระบาดวิทยาตรวจจับว่า พื้นที่ใดควรจะควบคุม โดยต้องมีการจัดระดับความสำคัญ บทบาทหน้าที่ต่างๆ ในการควบคุมโรค เน้นในพื้นที่

4. ประเด็นการควบคุมประชากรสุนัข ได้แก่ สุนัขจรจัด มอบให้บุคลากรวางแผนดำเนินการ ในเรื่องการติดตามประเมินผล ขอให้หน่วยงานปศุสัตว์ประเมินผลโดยเข้าประเมินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยนำข้อมูลจากประชากรสุนัขและแมวที่ได้รับวัคซีน เทียบกับประชากรสุนัขและแมวที่หน่วยงานสาธารณสุขสำรวจให้ ส่วนในเรื่องแรงจูงใจในการฉีดวัคซีน อาจจะให้ รพ.สต. ร่วมวางแผนกับท้องถิ่นในการใช้งบประมาณจากกองทุนสุขภาพตำบล

หมายเหตุ ผลการสำรวจประชากรสุนัขและแมว ณ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2557 จำนวน 116,169 ตัว เพิ่มขึ้นร้อยละ 51.96 เทียบจากผลการสำรวจประชากรสุนัขและแมวในปี พ.ศ. 2556

อภิปราย

กระบวนการ R2R ที่ได้จากงานประจำสามารถพัฒนางานประจำไปสู่งานวิจัยเรื่องการจัดทำข้อมูลประชากรสุนัข/แมว และการเฝ้าระวังเหตุการณ์ของ SRRT เครือข่ายระดับตำบลเพื่อควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดเลยในปี พ.ศ. 2557 โดยนำกระบวนการ R2R ไปปรับปรุงการจัดทำข้อมูลประชากรสุนัข/แมวและการเฝ้าระวังเหตุการณ์ของ SRRT เครือข่ายระดับตำบลเพื่อควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดเลยในปี พ.ศ. 2557 ดังนี้

1. บริหารจัดการข้อมูลประชากรสุนัข/แมว จากเดิมที่สำรวจโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อใช้ในการจัดซื้อวัคซีน หากไม่สามารถสำรวจได้ในปีใดจะใช้ข้อมูลผลการฉีดวัคซีนของปีที่ผ่านมาเป็นเป้าหมายในการซื้อวัคซีนในปีถัดไป จากการใช้กระบวนการ R2R เห็นว่าการสำรวจประชากรสุนัข/แมว ควรดำเนินการโดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย ดำเนินการสำรวจประชากรสุนัข/แมว ปีละ 1 ครั้ง ในเดือนธันวาคม แล้วส่งมอบข้อมูลให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเลย นำไปบริหารจัดการร่วมกับ อปท. เพื่อการจัดหาวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้กับสุนัขและแมวให้เพียงพอ คืออย่างน้อยร้อยละ 90 จำแนกเป็นรายหมู่บ้าน ซึ่งจะช่วยลดภาระงานสำหรับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเลย ที่ไม่ต้องสำรวจเอง แต่ก็ไม่เป็นการเพิ่มภาระให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย เนื่องจาก การสำรวจข้อมูลประชากรสุนัขและแมว ดำเนินการโดย อสม. ซึ่งมีภารกิจต้องดูแลหลังคาเรือนที่ตนเองรับผิดชอบอยู่แล้ว การสำรวจข้อมูลประชากรสุนัขและแมว สามารถลดค่าใช้จ่ายของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเลยได้ โดยไม่ต้องใช้และ

จัดหางบประมาณเพื่อการนี้อีก ส่วนสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย ก็ไม่ต้องใช้งบประมาณเพิ่มแต่อย่างใด เพียงแต่เพิ่มกิจกรรมสำรวจประชากรสุนัขและแมวลงในแบบรายงานของ อสม.จากการสอบถามผู้รับผิดชอบงานของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในหลายจังหวัด ในเรื่องที่สำคัญงานสาธารณสุขจังหวัดเลย ดำเนินการสำรวจประชากรสุนัขและแมว พบว่ายังมีจังหวัดใดดำเนินการ ข้อดีที่ได้จากการสำรวจประชากรสุนัขและแมวในครั้งนี้ สามารถเทียบเคียงได้กับการนำร่องเรื่องการทำสำมะโนประชากรสุนัขและแมวทุกหลังคาเรือนในจังหวัดเลย ข้อมูลที่ได้อาจจะสะท้อนภาพการดำเนินการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าที่ผ่านมาได้ระดับหนึ่ง และสิ่งที่ได้รับการสะท้อนกลับมาจากปศุสัตว์อำเภอ คือ ปศุสัตว์อำเภอทุกคนมีความพึงพอใจมากที่ไม่ต้องบริหารจัดการเรื่องการสำรวจประชากรสุนัขและแมว แต่เปลี่ยนบทบาทมาเป็นผู้ประสานและบริหารจัดการข้อมูลประชากรสุนัขและแมวกับสาธารณสุขอำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดหาวัคซีนให้แก่สุนัขและแมวที่ต้องดำเนินการในเดือนมีนาคม 2557 และผลการสำรวจประชากรสุนัขและแมว ข้อมูล ณ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2557 จำนวน 116,169 ตัว เพิ่มขึ้นร้อยละ 51.96 เทียบจากผลการสำรวจประชากรสุนัขและแมวในปี พ.ศ. 2556

2. การเฝ้าระวังเหตุการณ์ของ SRRT ระดับตำบล พบว่า ในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2557 พบการป่วยตายของสุนัขในเขตตำบลทาลี SRRT ได้มีการตรวจสอบข้อมูล เข้าควบคุมโรค และแจ้งข้อมูลลงในโปรแกรมเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยเครือข่าย SRRT ระดับตำบล การตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชุมชนของ SRRT ตำบล สามารถลงไปควบคุมโรคในพื้นที่ได้ทันเวลา และประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ลดความตระหนกได้ ซึ่งผลการตรวจยืนยันภายหลังการลงพื้นที่เพื่อควบคุมโรคพบว่าสุนัขตัวนี้ป่วยตายด้วยโรคพิษสุนัขบ้า นวัตกรรมที่เกิดขึ้น SRRT สามารถนำความรู้เรื่องหลัก 3 ร (รู้เร็ว แจ้งข่าวเร็ว ควบคุมโรคเร็ว) มาแปลงสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพอาจเนื่องมาจากพื้นที่ได้สร้างนวัตกรรมกระบวนการ R2R ดังนี้

- 1) เกิดเครือข่ายการเฝ้าระวังเหตุการณ์ของ SRRT ระดับตำบลเรื่องโรคติดต่อระหว่างคนและสัตว์ 128 เครือข่าย (127 รพ.สต. /1 เทศบาลเมือง)
- 2) เกิดการถ่ายทอดกลวิธีการเฝ้าระวังโรคติดต่อระหว่างคนและสัตว์แก่ อสม./อสป. (12,882 คน/1,879 คน)
- 3) เกิดเครือข่ายเฝ้าระวังโรคในชุมชนโดย อสม./อสป. จำนวน 20 ชุมชน 916 หมู่บ้าน

การนำกระบวนการ R2R มาใช้ในการจัดทำข้อมูลประชากรสุนัขและแมว การเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยของ SRRT เครือข่ายระดับตำบลของจังหวัดเลย สามารถวัดผลได้ คือ องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อมูลประชากรสุนัขและแมวที่เป็นปัจจุบัน และนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดซื้อวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า อย่างเพียงพอที่จะครอบคลุมอย่างน้อยร้อยละ 90 ของประชากร สุนัขและแมวทั้งหมด ประชาชนมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคพิษสุนัข บ้าลดลง ทีม SRRT เครือข่ายระดับตำบลมีความรู้ความเข้าใจใน การเฝ้าระวังโรค/ภัยสุขภาพ/การแจ้งเตือนภัย ทำให้ควบคุมโรคได้ ทันเวลา ในกรณีมีส่วนในการลดจำนวนผู้สัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า ทำ ให้ประหยัคงบประมาณของจังหวัดโดยรวม จากค่าใช้จ่ายในการ ฉีดวัคซีนของผู้สัมผัสโรคพิษสุนัขบ้าได้ และที่สำคัญ คือ งาน ประจำที่ทำอยู่ได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้ศึกษาขอขอบพระคุณนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เลย และปศุสัตว์จังหวัดเลย ที่มอบนโยบายและแนวทางในการ ป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งสามารถส่งผลให้ผู้ปฏิบัติสามารถ นำนโยบายแปลงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขอขอบ-พระคุณ นายแพทย์เชี่ยวชาญด้านเวชกรรมป้องกัน ที่ร่วมรับฟังการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำเอกสารวิชาการ ขอขอบคุณ คุณ อนิรุจ จุมจะนะ นักวิชาการสาธารณสุข จากงาน ICT สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย ซึ่งเป็นผู้เขียนโปรแกรมและ ผู้ดูแลระบบฐานข้อมูลประชากร สุนัขและแมว และเป็นผู้ถ่ายทอด องค์ความรู้สู่พื้นที่ และขอขอบคุณนายกเทศมนตรีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทุกท่านที่สนับสนุนการดำเนินงานป้องกันควบคุม โรคพิษสุนัขบ้า ขอขอบคุณผู้อำนวยการ สำนักงานป้องกันควบคุม โรคที่ 6 ขอนแก่น ที่สนับสนุนงบประมาณ และวิชาการในการพัฒนา ศักยภาพของบุคลากรด้านสาธารณสุข และด้านปศุสัตว์ท้ายสุดการ เผยแพร่ครั้งนี้ขอขอบคุณ นส.พ. ประวิทย์ ชุมเกษียร อาจารย์องอาจ เจริญสุข ดร.สพ.ญ. เสาวพัทธ์ ฮันจ้อย และคณะทำงานโรคติดต่อ

ระหว่างสัตว์และคนจากสำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรคที่ให้ คำแนะนำในการเขียนผลงานวิชาการฉบับนี้

เอกสารอ้างอิง

1. ศิริศักดิ์ วรินทราวาท. รายงานการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การ พัฒนาความร่วมมือในการควบคุมโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน. โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการประสานความร่วมมือในการควบคุม ป้องกันโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน; 9-11 มิถุนายน 2547; โรงแรมลิตเติ้ลดัก. ม.ป.ท.; 2547. หน้า 1-79.
2. สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 กระทรวงสาธารณสุข. หลักสูตรการเฝ้าระวังและการตรวจจับความผิดปกติของเหตุการณ์ ของ SR1+RT ระดับตำบลแก่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (CD-R). ม.ป.ท.: 2557.

แนะนำการอ้างอิงสำหรับบทความนี้

กณายศ กริอุณะ, อังษณา ยศปัญญา, ชาญประเสริฐ พลชา. การใช้กระบวนการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย ในการจัดทำ ข้อมูลประชากรสุนัขและแมว ร่วมกับการเฝ้าระวังเหตุการณ์ ของ SRRT เครือข่ายระดับตำบลเพื่อควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า จังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2557. รายงานการเฝ้าระวังทางระบาด วิทยาประจำสัปดาห์ 2557; 45: 545-52.

Suggested Citation for this Article

Gari-unah K, Yospanya A, Pholsa C. Routine to Research (R2R) on database of dog and cat populations by using along with event-based surveillance of surveillance and rapid response team at sub-district level for rabies control program in Loei, Thailand, 2014. Weekly Epidemiological Surveillance Report 2014; 45: 545-52.

Routine to Research (R2R) on Database of Dog and Cat Populations by Using along with Event-Based Surveillance of Surveillance and Rapid Response Team at Sub-district Level for Rabies Control Program in Loei, Thailand, 2014

Authors: Kanayos Gari-unah¹ Angsana Yospanya² Chanprasert Pholsa³

¹ Loei Provincial Livestock Office, Loei Province

² Loei Provincial Public Health Office, Loei Province

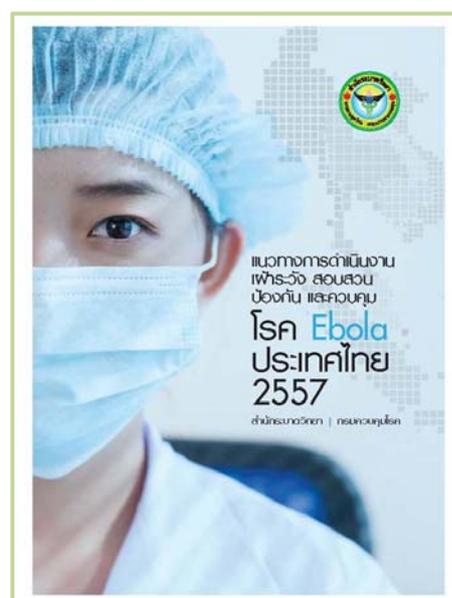
³ Samutsakhon Provincial Livestock Office, Samutsakhon Province

Abstract

Routine to Research (R2 R) on database of dog and cat populations by using along with event-based surveillance of surveillance and rapid response team at sub-district level for rabies control program in Loei, 2014 was to develop a standardized survey of dog and cat populations. With a fruitful benefit of HOSxP/HOSxP PCU program, which was the software program applied for all health care units and connected at all levels in both of active and passive system, the program was appropriate to apply with a program of event-based surveillance at sub-district level to collect data from dog and cat population survey, and report any abnormal events on health and animal health aspects that might occur in communities. Mixture of educational methodologies including communities of practice, lesson learned and analytical thinking were applied to analyze a gap analysis of this R2R. Two strategies needed to be filled were 1) survey strategy and database management for dog and cat population transferred into operational plans and procedures and 2) expanding event-based surveillance of surveillance and rapid response team to cover all sub-district level by collaborating with Office of Disease Prevention and Control 6, KhonKaen province. An impact of this R2R was increasing of vaccine coverage in dog and cat populations and bring more effective rabies program for prevention and control in Loei province.

Keywords: Routine to Research, Event-based surveillance of surveillance

สามารถติดตาม
แนวทางการดำเนินงาน
เฝ้าระวัง สอบสวน ป้องกัน และ
ควบคุม
โรคติดเชื้ออีโบล่า
ประเทศไทย
ได้ที่เว็บไซต์สำนักโรคระบาดวิทยา
กรมควบคุมโรค
<http://www.boe.moph.go.th/ebola.php>

ศินีนาด กุลวรงค์, อภิชาติ สถาวรวิวัฒน์, วันเสนต์ โตอนันต์, โรม บัณฑอง

ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว สำนักโรคระบาดวิทยา Surveillance Rapid Response Team (SRRT), Bureau of Epidemiology

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 35 ระหว่างวันที่ 31 สิงหาคม – 6 กันยายน 2557 สำนักโรคระบาดวิทยาได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. อูจจาระร่วงในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี พบผู้ป่วย อาหารเป็นพิษในอำเภอสตึก ตั้งแต่วันที่ 26 สิงหาคม – 4 กันยายน 2557 จำนวน 742 ราย ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนและครู จากโรงเรียน 8 แห่ง ในพื้นที่ตำบลสตึก คิดเป็นอัตราส่วน ชายต่อหญิงเท่ากับ 1 : 1.25 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล 3 แห่ง อาการที่พบไม่รุนแรง มีคลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง ถ่ายเหลว มีไข้ ทีมสอบสวนโรคเก็บตัวอย่าง rectal swab จาก ผู้ป่วยจำนวน 18 ตัวอย่าง แม่ครัว 24 ตัวอย่าง คณงานโรงน้ำแข็ง 21 ตัวอย่าง ส่งตรวจที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชลบุรี ผลไม่พบเชื้อแบคทีเรียก่อโรค เก็บตัวอย่างอุจจาระผู้ป่วย 5 ตัวอย่าง ส่งตรวจที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พบสารพันธุกรรมของไวรัสโนโร 4 ตัวอย่าง เก็บตัวอย่างน้ำดิบและน้ำแข็งจากโรงงาน จำนวน 2 ตัวอย่าง ส่งตรวจหาเชื้อไวรัสที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อยู่ระหว่างตรวจทางห้องปฏิบัติการ ปลายเสียงพบว่าโรงเรียนทุกแห่งรับน้ำแข็งจากโรงน้ำแข็งแห่งเดียวกัน จากการตรวจสอบพบว่ากระบวนการผลิตไม่ได้มาตรฐาน มีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนเชื้อโรค แหล่งน้ำดิบเป็นน้ำผิวดินที่ไม่ผ่านการฆ่าเชื้อก่อนเข้าสู่กระบวนการผลิต แหล่งซื้อวัตถุดิบที่นำมาประกอบอาหารไม่ถูกสุขลักษณะ ปริมาณคลอรีนตกค้างที่ปลายท่อน้ำประปาจากผู้จัดจำหน่าย 3 ราย น้อยกว่า 0.5 ppm ทุกราย การควบคุมโรคได้ให้คำแนะนำเรื่องสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม แนะนำให้ล้างตลาดสดด้วยคลอรีนเข้มข้นติดต่อกัน 3 วัน และทำเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ระงับการผลิตของโรงงานน้ำแข็งชั่วคราว แจ้งความดำเนินคดี ขอความร่วมมือในการทำความสะอาดด้วยคลอรีนเข้มข้น (chlorine shock) ในโรงผลิตน้ำประปาทุกแห่งในอำเภอสตึก และเพิ่มคลอรีนในระบบน้ำประปาของผู้ให้บริการทุกราย ล้างตลาดสดด้วยคลอรีนและไลโซน เฝ้าระวังผู้ป่วยรายใหม่ในโรงเรียนและชุมชน นาน 1 สัปดาห์

2. ผู้ป่วยยืนยันอหิวาตกโรค 1 ราย จังหวัดนครราชสีมา พบผู้ป่วยหญิง 1 ราย อายุ 18 ปี อาชีพรับจ้าง อาศัยอยู่ที่หมู่ 11

ตำบลมิตรภาพ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เริ่มป่วยวันที่ 21 สิงหาคม 2557 ด้วยอาการปวดบิดในท้อง อาเจียน ถ่ายเป็นน้ำ 2 – 3 ครั้ง วันที่ 22 สิงหาคม 2557 มีอาการถ่ายมากขึ้นเรื่อยๆ รวม 10 ครั้ง อาเจียน 2 ครั้ง จนรู้สึกเหนื่อยและเพลีย สามีจึงพามารับการรักษาที่โรงพยาบาลสีคิ้ว แพทย์รับไว้เป็นผู้ป่วยใน เก็บตัวอย่าง Rectal swab ส่งตรวจที่โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา พบเชื้อ *Vibrio cholerae* El tor Inaba หลังได้รับการรักษาผู้ป่วยอาการดีขึ้นและออกจากโรงพยาบาลในวันที่ 25 สิงหาคม 2557 จากการสอบสวนพบว่า อาหารสงสัย ได้แก่ ส้มตำปาซึ่งรับประทานในมือ กลางวันของวันที่ 19 สิงหาคม 2557 ยำวุ้นเส้นหมูยอรับประทาน ในมือกลางวันของวันที่ 20 สิงหาคม 2557 และหอยแมลงภู่หนึ่งในมือเย็นของวันที่ 21 สิงหาคม 2557 ซึ่งอาหารทั้ง 3 มื้อ ผู้ป่วยรับประทานร่วมกับเพื่อนร่วมงานหรือคนในครอบครัว แต่ไม่พบว่า ผู้ที่ร่วมรับประทานด้วยมีอาการป่วย ทีมสอบสวนได้เก็บตัวอย่าง Rectal swab ของสมาชิกในครอบครัวจำนวน 4 คน ที่รับประทานอาหารร่วมกัน ส่งตรวจหาเชื้อแบคทีเรียก่อโรคที่โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ไม่พบเชื้อแบคทีเรียก่อโรคทั้ง 4 ตัวอย่าง และเนื่องจากไม่มีตัวอย่างอาหารเหลือส่งตรวจ จึงไม่สามารถหาสาเหตุของการเกิดโรคได้ การควบคุมโรคได้ให้ความรู้แก่ผู้ป่วย คนในครอบครัว ผู้สัมผัสใกล้ชิด รวมถึงคนในชุมชน ฆ่าเชื้อบริเวณบ้าน โดยเฉพาะห้องน้ำ ห้องส้วม เฝ้าระวังผู้ป่วยรายใหม่

3. ผู้ป่วยสงสัยโรคใช้สมองอักเสบ 1 ราย จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ป่วยเพศชาย อายุ 12 ปี มีโรคประจำตัว คือ โรคเกล็ดเลือดต่ำ อาศัยอยู่หมู่ที่ 8 ตำบลนาคอเรือ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ เริ่มป่วยวันที่ 31 สิงหาคม 2557 ด้วยอาการแขนขาอ่อนแรงทั้ง 2 ข้าง เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลฮอด แพทย์ให้การรักษาโดยฉีด Ceftriaxone 2 กรัม วันที่ 1 กันยายน 2557 เวลาประมาณ 00.30 น. ผู้ป่วยมีอาการพูดไม่รู้เรื่อง ตัวเกร็งแต่ไม่ชัก ตรวจร่างกายพบอุณหภูมิกาย 37.1 องศาเซลเซียส ความดันโลหิต 122/86 มิลลิเมตรปรอท ชีพจร 80 ครั้ง/นาที ระดับออกซิเจนใน

เลือด 98 เปอร์เซ็นต์ จึงส่งตัวมารักษาต่อที่โรงพยาบาลนครพิงค์ แกร
รับผู้ป่วยมีอาการปวดศีรษะรุนแรง อาเจียน ความรู้สึกสับสน เกร็ง
และไม่รู้สึกตัว แพทย์วินิจฉัยสงสัยโรคใช้สมองอักเสบ ผลการตรวจ
เลือดด้วยชุดตรวจ NS1 antigen ให้ผลลบ, Dengue IgM ให้ผลลบ
Dengue IgG ให้ผลบวก, ASO test และ JE antibody IgM IgG อยู่
ระหว่างรอผล ไม่ได้ทำการเจาะน้ำไขสันหลังส่งตรวจเนื่องจากผู้ป่วย
มีเลือดออกที่สมอง ขณะนี้ผู้ป่วยยังไม่รู้สึกตัว จากการสอบถามบิดา
ของผู้ป่วยพบว่า ผู้ป่วยมีประวัติการได้รับวัคซีนครบถ้วน บริเวณรอบ
บ้านไม่มีการเลี้ยงสัตว์ การค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในครอบครัว โรงเรียน
และชุมชน ยังไม่พบผู้ใดที่มีอาการคล้ายผู้ป่วย

4. **อาหารเป็นพิษ จังหวัดตาก** พบผู้ป่วยอาหารเป็นพิษ
จำนวน 70 ราย ที่หมู่ 2 ตำบลแม่สอง อำเภอท่าสองยาง จังหวัด
ตาก เป็นนักเรียนโรงเรียนแห่งหนึ่ง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง
มัธยมศึกษาปีที่ 3 อายุ 9 - 14 ปี เป็นเพศชาย 24 ราย เพศหญิง
46 ราย รายแรกเริ่มป่วยวันที่ 3 กันยายน 2557 เวลา 16.00 น.
รายสุดท้ายเริ่มป่วยวันที่ 4 กันยายน เวลา 11.00 น. ส่วนใหญ่มี
อาการปวดท้อง ถ่ายเหลว บางรายมีคลื่นไส้อาเจียน ทุกรายอาการ
ไม่รุนแรง เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้าน
แม่สอง ทีมสอบสวนโรคเก็บตัวอย่างอุจจาระจากผู้ป่วยและแม่ครัว
ส่งตรวจที่โรงพยาบาลท่าสองยาง อยู่ระหว่างการตรวจทาง
ห้องปฏิบัติการ โรงเรียนแห่งนี้เปิดสอนระดับชั้นอนุบาลถึง
มัธยมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนหอพักจำนวน 220 คน เป็นนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนหอพักจะ
รับประทานอาหารที่โรงเรียนทั้ง 3 มื้อ โดยมีแม่ครัวที่โรงเรียนจ้าง
มาเป็นผู้ปรุง และมีนักเรียนผลัดเปลี่ยนมาช่วยเตรียมและประกอบ
อาหาร น้ำดื่มเป็นน้ำบาดาลผ่านเครื่องกรอง ส่งเข้าตู้ น้ำดื่ม
นักเรียนใช้แก้วน้ำดื่มร่วมกัน การควบคุมโรค ได้ให้สุขศึกษา คัด
กรองและเฝ้าระวังผู้ป่วยรายใหม่ ทำลายเชื้อโรคบริเวณห้องน้ำ

5. **ผู้ป่วยสงสัยติดเชื้อเอนเทอโรไวรัส 71 จำนวน 1 ราย**
จังหวัดนครสวรรค์ ผู้ป่วยเด็กหญิง อายุ 12 ปี อาศัยอยู่ที่หมู่ 11

ตำบลหนองโพธิ์ อำเภอตากาลี จังหวัดนครสวรรค์ เริ่มป่วยวันที่ 23
สิงหาคม 2557 ด้วยอาการมีไข้ ถ่ายเหลว ไอ มีน้ำมูก เข้ารับการ
รักษาที่โรงพยาบาลตากาลี หลังได้รับการรักษาตามอาการไข้เริ่ม
ลดลง แพทย์ให้กลับบ้านได้ หลังกลับบ้านอาการแยลง มีอาการ
ปวดท้องไปผิดยาที่คลินิก อาการไม่ทุเลา มีปวดแน่นจุกท้องมาก จึง
กลับมาตรวจซ้ำที่โรงพยาบาลตากาลี แพทย์ตรวจพบความดันเลือด
ลดลง มีซีกเกร็งกระตุก จึงส่งตัวมารักษาต่อที่โรงพยาบาลสวรรค์
ประชารักษ์ ได้รับการวินิจฉัย DSS ให้การรักษาด้วย load volume
+ inotropic drug ยังมีอาการชักเกร็งอีก 1 ครั้ง จากนั้นคลำชีพจร
ไม่ได้ ทำการฟื้นคืนชีพและใส่ท่อช่วยหายใจ เริ่มคลำชีพจรได้ ผลการ
ตรวจเลือดด้วยชุดทดสอบ NS-1 ไม่พบการติดเชื้อไข้เลือดออก
ระหว่างรักษาไม่ตอบสนองต่อยา จึงส่ง Cortisol level หลังรักษา
ความดันเลือดเริ่มคงที่ จึงทำ Echo พบมี Pericardial effusion
ประมาณ 1 cm. LVEF 30% แพทย์สงสัย viral myocarditis ให้
การรักษาด้วยยา Oseltamivir ให้ IVlg 1 g/kg (26/8/57) ทำ Echo
ซ้ำ ล่าสุดยังมี Pericardial effusion ประมาณ 1.5 cm. LVEF 70%
จึงส่งตัวมารักษาต่อที่โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยนเรศวร จาก
การสอบถามประวัติ พบว่าผู้ป่วยไม่มีโรคประจำตัว มีประวัติแพ้ยา
Amoxy (มีผื่นคัน) 1 สัปดาห์ก่อนป่วย ผู้ป่วยเดินทางไปเที่ยวที่
สวนสนุกแห่งหนึ่ง และมีเพื่อนที่โรงเรียนป่วยเป็นไข้เลือดออก ขณะ
ป่วยชักประวัติจากมารดาไม่พบมีผื่น ตุ่ม แผลที่มีมือ เท้า ปาก แพทย์
วินิจฉัย viral myocarditis สงสัยเอนเทอโรไวรัส 71 เก็บตัวอย่าง
เลือดและอุจจาระส่งตรวจ อยู่ระหว่างรอผล

สถานการณ์ต่างประเทศ

สถานการณ์ใช้สมองอักเสบ ประเทศอินเดีย ตั้งแต่วันที่ 1
มกราคม - 7 กันยายน 2557 พบผู้ป่วยโรคใช้สมองอักเสบแล้ว 991
ราย เสียชีวิต 291 ราย อัตราการเสียชีวิตด้วยโรคนี้นับเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ
ในช่วง 3 ปี ที่ผ่านมา โดยในปีนี้มีอัตราการเสียชีวิตสูงที่สุด (ร้อยละ
29.4)

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 สัปดาห์ที่ 35

Table 1 Reported Cases of Priority Diseases under Surveillance by Compared to Previous Year in Thailand, 35th Week 2014

Disease	2014				Case* (Current 4 week)	Mean** (2009-2013)	Cumulative 2014	
	Week 32	Week 33	Week 34	Week 35			Cases	Deaths
	Cases	Cases	Cases	Cases				
Cholera	0	1	1	0	2	42	9	0
Influenza	929	954	760	239	2882	11696	50599	58
Meningococcal Meningitis	0	0	0	0	0	2	8	2
Measles	15	20	16	6	57	10273	844	0
Diphtheria	1	0	0	0	1	5	11	3
Pertussis	0	0	2	0	2	1	10	0
Pneumonia (Admitted)	3663	3869	3548	1667	12747	16015	129307	604
Leptospirosis	65	46	42	18	171	512	1370	10
Hand foot and mouth disease	1704	1513	1222	428	4867	2335	50714	1
DF, DHF	1024	818	598	149	2589	10118	22903	23

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร และ สำนักระบาดวิทยา: รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ

ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ

ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" ไม่ใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ป่วยและตายด้วยโรคที่เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา รายจังหวัด ประเทศไทย สัปดาห์ที่ 35 พ.ศ. 2557 (31 สิงหาคม - 6 กันยายน 2557)

TABLE 2 Reported Cases and Deaths of Diseases Under Surveillance by Province, Thailand, 35th Week (August 31 - September 6, 2014)

(CHOLERA, HAND, FOOT AND MOUTH DISEASE (HFMD), FOOD POISONING, PNEUMONIA (ADMITTED), INFLUENZA, MENINGOCOCCAL MENINGITIS, ENCEPHALITIS, PERTUSSIS, MEASLES, LEPTOSPIROSIS)

REPORTING AREAS	CHOLERA			HFMD			FOOD POISONING			PNEUMONIA*			INFLUENZA			MENINGOCOCCAL*			ENCEPHALITIS			PERTUSSIS			MEASLES			LEPTOSPIROSIS							
	Cum.2014	Current wk.	Cum.2014	Cum.2014	Current wk.	Cum.2014	Current wk.	Cum.2014	Current wk.	Cum.2014	Current wk.	Cum.2014	Current wk.	Cum.2014	Current wk.	Cum.2014	Current wk.	Cum.2014	Current wk.	Cum.2014	Current wk.	Cum.2014	Current wk.	Cum.2014	Current wk.	Cum.2014	Current wk.	Cum.2014	Current wk.						
Total	9	0	50714	1	428	0	90056	0	888	0	129307	604	1667	0	8	2	0	0	391	2	1	0	10	0	0	844	0	6	0	1370	10	18	0		
Northern Region	1	0	0	148	0	20198	0	155	0	28120	102	292	0	13391	20	65	0	1	0	0	0	0	0	0	0	107	0	0	0	170	0	3	0		
ZONE 1	1	0	0	6026	1	83	0	12011	0	58	0	16050	83	137	0	8701	13	24	0	0	0	0	0	0	0	54	0	0	0	116	0	2	0		
Chiang Mai	1	0	0	1375	1	19	0	3347	0	10	0	5034	2	23	0	3707	11	7	0	0	0	0	0	0	0	34	0	0	0	17	0	0	0		
Lamphun	0	0	0	401	0	0	0	1281	0	0	0	313	0	1	0	305	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
Lampang	0	0	0	763	0	1	0	1574	0	0	0	2064	0	0	0	2527	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23	0	0	0	
Phrae	0	0	0	139	0	0	0	728	0	0	0	1216	3	0	0	86	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	
Nan	0	0	0	422	0	6	0	635	0	4	0	822	0	25	0	136	0	3	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	21	0	1	0	0	
Phayao	0	0	0	617	0	15	0	711	0	6	0	1867	0	16	0	820	0	5	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	25	0	1	0	0	
Chiang Rai	0	0	0	2019	0	42	0	2838	0	38	0	4076	71	72	0	897	0	9	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	24	0	0	0	0	
Mae Hong Son	0	0	0	290	0	0	0	897	0	0	0	658	7	0	0	224	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	4	0	0	0	0	
ZONE 2	0	0	0	3158	0	46	0	4953	0	42	0	7094	5	83	0	3165	7	35	0	0	0	0	0	0	0	0	19	0	0	0	46	0	1	0	0
Uttaradit	0	0	0	206	0	4	0	456	0	2	0	1372	0	17	0	842	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0
Tak	0	0	0	410	0	0	0	626	0	0	0	1439	0	0	0	220	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0
Sukhothai	0	0	0	650	0	11	0	531	0	4	0	1102	0	23	0	402	3	7	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	8	0	0	0	0
Phitsanulok	0	0	0	1208	0	26	0	2004	0	26	0	1515	3	16	0	1519	4	19	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	27	0	1	0	0	
Phetchabun	0	0	0	684	0	5	0	1366	0	10	0	1666	2	27	0	182	0	6	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	5	0	0	0	0	
ZONE 3	0	0	0	3457	0	19	0	3347	0	39	0	5334	15	76	0	1598	1	6	0	0	0	0	0	0	0	0	34	0	0	14	0	0	0	0	
Chai Nat	0	0	0	335	0	0	0	143	0	4	0	358	1	4	0	73	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	
Nakhon Sawan	0	0	0	1455	0	10	0	1576	0	27	0	1877	12	46	0	468	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	3	0	0	0	0	0
Uthai Thani	0	0	0	319	0	6	0	453	0	6	0	607	2	23	0	143	0	1	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	1	0	0	0	0	0	
Kamphaeng Phet	0	0	0	752	0	0	0	544	0	0	0	1703	0	0	0	713	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19	0	0	0	3	0	0	0	0	
Phichit	0	0	0	596	0	3	0	631	0	2	0	789	0	3	0	201	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	
Central Region*	6	0	0	20252	0	87	0	18021	0	56	0	34190	322	209	0	24535	9	82	0	4	1	0	0	5	0	0	302	0	1	0	76	1	0	0	0
Bangkok	3	0	0	6399	0	51	0	1822	0	18	0	4947	12	72	0	13627	0	61	0	1	0	0	0	10	0	0	56	0	0	6	0	0	0	0	0
ZONE 4	0	0	0	4126	0	21	0	5568	0	15	0	10105	274	81	0	3753	4	17	0	0	0	0	0	4	0	0	96	0	1	0	8	1	0	0	0
Nonthaburi	0	0	0	519	0	0	0	1392	0	0	0	959	0	0	0	466	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0
Pattani	0	0	0	555	0	2	0	871	0	4	0	2514	25	45	0	350	1	0	0	0	0	0	2	0	0	28	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P.Nakhon S.Ayutthaya	0	0	0	599	0	0	0	1703	0	2	0	2688	247	0	0	1479	3	1	0	0	0	0	1	0	0	18	0	0	0	5	1	0	0	0	0
Ang Thong	0	0	0	226	0	2	0	265	0	2	0	1303	2	10	0	265	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lop Buri	0	0	0	1004	0	13	0	555	0	5	0	1431	0	18	0	888	0	14	0	0	0	0	0	0	0	14	0	1	0	2	0	0	0	0	
Sing Buri	0	0	0	262	0	0	0	231	0	0	0	321	0	0	0	121	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saraburi	0	0	0	640	0	4	0	295	0	1	0	517	0	8	0	173	0	2	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	1	0	0	0	0	0	
Nakhon Nayok	0	0	0	321	0	0	0	256	0	1	0	372	0	0	0	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZONE 5	2	0	0	3152	0	3	0	3570	0	8	0	8170	11	19	0	2535	3	4	0	0	0	0	0	0	0	0	25	0	0	0	8	0	0	0	
Ratchaburi	0	0	0	386	0	1	0	742	0	1	0	993	0	0	0	300	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	
Kanchanaburi	0	0	0	235	0	0	0	352	0	0	0	1146	0	0	0	302	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	
Suphan Buri	0	0	0	436	0	0	0	672	0	0	0	1359	0	0	0	348	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nakhon Pathom	2	0	0	667	0	1	0	716	0	6	0	1188	0	8	0	1031	1	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	
Samut Sakhon	0	0	0	395	0	0	0	327	0	0	0	378	0	0	0	57	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	
Samut Songkhram	0	0	0	51	0	0	0	96	0	1	0	322	0	2	0	32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Phetchaburi	0	0	0	384	0	1	0	248	0	0	0	1679	11	9	0	234	2	1	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	2	0	0	0	0	
Prachuap Khiri Khan	0	0	0	598	0	0	0	417	0	0	0																								

ตารางที่ 3 จำนวนผู้ป่วยและตายสงสัยด้วยโรคไข้เลือดออก จำแนกรายเดือนตามวันเริ่มป่วย รายจังหวัด ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 (1 มกราคม - 9 กันยายน 2557)

TABLE 3 Reported Cases and Deaths of Suspected Dengue Fever and Dengue Hemorrhagic fever under Surveillance by Date of Onset, by Province, Thailand, 2014 (January 1 - September 9, 2014)

REPORTING AREAS	2014														CASE RATE PER 100,000.00 POP.	CASE FATALITY RATE (%)	POP. DEC 31, 2013
	DENGUE HEMORRHAGIC FEVER - TOTAL (DF+DHF+DSS)																
	JAN	FEB	MAR	APR	MAY	JUN	JUL	AUG	SEP	OCT	NOV	DEC	TOTAL	TOTAL			
	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	D				
Total	1709	1513	1668	1364	2422	4281	5688	4153	105	0	0	0	22903	23	35.44	0.10	64,621,302
Northern Region	109	129	175	176	439	1018	1410	920	26	0	0	0	4402	4	37.26	0.09	11,814,261
ZONE 1	46	28	18	72	259	513	666	448	13	0	0	0	2063	2	36.24	0.10	5,692,131
Chiang Mai	16	11	3	5	25	101	191	165	0	0	0	0	517	0	31.12	0.00	1,661,264
Lamphun	0	2	1	3	0	4	11	6	0	0	0	0	27	0	6.67	0.00	404,971
Lampang	7	2	1	6	20	31	33	13	0	0	0	0	113	0	14.95	0.00	755,837
Phrae	4	5	2	7	24	63	108	48	0	0	0	0	261	1	57.13	0.38	456,841
Nan	1	0	1	27	103	164	80	54	2	0	0	0	432	0	90.42	0.00	477,793
Phayao	0	0	0	0	9	14	25	13	0	0	0	0	61	0	12.51	0.00	487,431
Chiang Rai	15	4	4	3	25	41	55	34	11	0	0	0	192	0	15.97	0.00	1,202,542
Mae Hong Son	3	4	6	21	53	95	163	115	0	0	0	0	460	1	187.41	0.22	245,452
ZONE 2	27	40	52	39	82	148	232	209	3	0	0	0	832	1	24.17	0.12	3,442,424
Uttaradit	0	0	6	6	15	6	16	29	0	0	0	0	78	0	16.91	0.00	461,144
Tak	9	11	21	21	29	75	90	76	0	0	0	0	332	1	62.74	0.30	529,199
Sukhothai	10	13	14	4	21	34	51	41	0	0	0	0	188	0	31.20	0.00	602,657
Phitsanulok	3	11	8	1	6	7	28	26	2	0	0	0	92	0	10.76	0.00	855,374
Phetchabun	5	5	3	7	11	26	47	37	1	0	0	0	142	0	14.28	0.00	994,050
ZONE 3	38	63	109	65	102	363	524	267	10	0	0	0	1541	1	51.15	0.06	3,012,677
Chai Nat	2	2	4	0	4	6	12	4	0	0	0	0	34	0	10.21	0.00	332,971
Nakhon Sawan	12	22	39	22	35	100	120	93	5	0	0	0	448	0	41.74	0.00	1,073,245
Uthai Thani	3	10	7	8	9	10	36	15	2	0	0	0	100	0	30.37	0.00	329,242
Kamphaeng Phet	9	10	29	22	37	188	261	88	0	0	0	0	644	1	88.45	0.16	728,093
Phichit	12	19	30	13	17	59	95	67	3	0	0	0	315	0	57.36	0.00	549,126
Central Region*	892	829	879	618	790	1050	1463	1127	8	0	0	0	7656	8	34.84	0.10	21,974,787
Bangkok	406	313	250	169	170	212	346	192	0	0	0	0	2058	0	36.23	0.00	5,679,906
ZONE 4	143	115	163	113	174	190	276	306	7	0	0	0	1487	1	29.01	0.07	5,126,066
Nonthaburi	46	25	32	15	22	14	15	18	0	0	0	0	187	0	16.28	0.00	1,148,971
Pathum Thani	15	20	24	11	10	11	25	45	0	0	0	0	161	0	15.43	0.00	1,043,498
P.Nakhon S.Ayutthaya	25	17	27	15	20	23	34	23	0	0	0	0	184	1	23.12	0.54	795,740
Ang Thong	4	4	13	3	16	9	27	12	0	0	0	0	88	0	31.01	0.00	283,807
Lop Buri	20	29	28	41	67	80	47	103	6	0	0	0	421	0	55.54	0.00	758,015
Sing Buri	2	1	4	0	0	3	1	0	0	0	0	0	11	0	5.17	0.00	212,952
Saraburi	27	16	30	23	26	45	117	91	1	0	0	0	376	0	59.92	0.00	627,453
Nakhon Nayok	4	3	5	5	13	5	10	14	0	0	0	0	59	0	23.08	0.00	255,630
ZONE 5	155	205	214	147	154	230	332	312	0	0	0	0	1749	4	34.21	0.23	5,111,914
Ratchaburi	31	45	42	25	24	61	122	115	0	0	0	0	465	0	54.81	0.00	848,397
Kanchanaburi	11	19	12	24	13	11	4	0	0	0	0	0	94	0	11.18	0.00	840,576
Suphan Buri	10	14	21	8	24	38	33	25	0	0	0	0	173	0	20.41	0.00	847,687
Nakhon Pathom	44	67	53	22	20	23	40	61	0	0	0	0	330	3	37.57	0.91	878,399
Samut Sakhon	26	20	14	20	16	25	36	28	0	0	0	0	185	0	35.98	0.00	514,135
Samut Songkhram	3	3	6	11	18	12	17	20	0	0	0	0	90	1	46.37	1.11	194,079
Phetchaburi	26	31	48	24	25	36	45	33	0	0	0	0	268	0	57.02	0.00	469,980
Prachuap Khiri Khan	4	6	18	13	14	24	35	30	0	0	0	0	144	0	27.76	0.00	518,661
ZONE 6	186	194	248	189	288	412	497	313	1	0	0	0	2328	3	40.67	0.13	5,723,930
Samut Prakan	68	63	76	37	41	59	50	24	0	0	0	0	418	1	33.92	0.24	1,232,454
Chon Buri	44	44	62	57	28	47	42	30	1	0	0	0	355	1	25.78	0.28	1,377,177
Rayong	31	46	34	20	56	55	58	51	0	0	0	0	351	0	53.57	0.00	655,247
Chanthaburi	12	12	33	34	70	143	196	74	0	0	0	0	574	1	109.74	0.17	523,036
Trat	5	7	3	8	24	44	18	17	0	0	0	0	126	0	56.39	0.00	223,433
Chachoengsao	14	9	8	3	16	12	37	50	0	0	0	0	149	0	21.66	0.00	687,974
Prachin Buri	9	12	23	22	35	41	57	34	0	0	0	0	233	0	49.06	0.00	474,969
Sa Kaeo	3	1	9	8	18	11	39	33	0	0	0	0	122	0	22.20	0.00	549,640

ตารางที่ 3 (ต่อ) จำนวนผู้ป่วยและตายสงสัยด้วยโรคไข้เลือดออก จำแนกรายเดือนตามวันเริ่มป่วย รายจังหวัด ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 (1 มกราคม - 9 กันยายน 2557)

TABLE 3 Reported Cases and Deaths of Suspected Dengue Fever and Dengue Hemorrhagic fever under Surveillance by Date of Onset, by Province, Thailand, 2014 (January 1 - September 9, 2014)

REPORTING AREAS	2014														CASE RATE PER 100,000.00 POP.	CASE FATALITY RATE (%)	POP. DEC 31, 2013
	DENGUE HEMORRHAGIC FEVER - TOTAL (DF+DHF+DSS)																
	JAN	FEB	MAR	APR	MAY	JUN	JUL	AUG	SEP	OCT	NOV	DEC	TOTAL	TOTAL			
	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	D			
NORTH-EASTERN REGION	70	168	226	171	513	911	1105	967	43	0	0	0	4174	1	19.20	0.02	21,736,447
ZONE 7	23	66	67	34	96	143	258	270	19	0	0	0	976	0	19.43	0.00	5,021,953
Khon Kaen	6	20	16	7	18	30	77	67	0	0	0	0	241	0	13.55	0.00	1,778,236
Maha Sarakham	11	28	20	5	17	35	55	55	9	0	0	0	235	0	24.73	0.00	950,397
Roi Et	2	8	14	8	22	45	80	88	1	0	0	0	268	0	20.48	0.00	1,308,763
Kalasin	4	10	17	14	39	33	46	60	9	0	0	0	232	0	23.56	0.00	984,557
ZONE 8	10	28	44	33	74	214	199	133	2	0	0	0	737	0	13.48	0.00	5,467,199
Buengkan	4	3	3	8	32	55	14	12	0	0	0	0	131	0	31.61	0.00	414,425
Nong Bua Lam Phu	0	5	9	4	4	6	17	18	0	0	0	0	63	0	12.45	0.00	506,104
Udon Thani	2	8	1	2	4	10	12	8	1	0	0	0	48	0	3.08	0.00	1,560,631
Loei	2	4	5	8	7	13	12	23	1	0	0	0	75	0	11.89	0.00	630,996
Nong Khai	1	8	11	4	14	93	91	36	0	0	0	0	258	0	50.22	0.00	513,690
Sakon Nakhon	0	0	0	2	3	9	12	16	0	0	0	0	42	0	3.71	0.00	1,131,748
Nakhon Phanom	1	0	15	5	10	28	41	20	0	0	0	0	120	0	16.91	0.00	709,605
ZONE 9	22	56	63	56	210	323	371	332	15	0	0	0	1448	1	21.62	0.07	6,697,369
Nakhon Ratchasima	11	15	15	12	51	87	107	98	0	0	0	0	396	1	15.20	0.25	2,605,665
Buri Ram	0	24	16	14	52	99	78	77	9	0	0	0	369	0	23.50	0.00	1,570,089
Surin	6	13	24	17	62	38	85	84	1	0	0	0	330	0	23.79	0.00	1,387,236
Chaiyaphum	5	4	8	13	45	99	101	73	5	0	0	0	353	0	31.12	0.00	1,134,379
ZONE 10	15	18	52	48	133	231	277	232	7	0	0	0	1013	0	22.26	0.00	4,549,926
Si Sa Ket	5	15	29	19	39	93	109	83	5	0	0	0	397	0	27.19	0.00	1,460,198
Ubon Ratchathani	7	2	14	18	66	87	67	88	2	0	0	0	351	0	19.16	0.00	1,831,722
Yasothon	1	0	3	6	4	27	53	29	0	0	0	0	123	0	22.76	0.00	540,325
Amnat Charoen	0	1	4	0	6	9	33	23	0	0	0	0	76	0	20.32	0.00	374,096
Mukdahan	2	0	2	5	18	15	15	9	0	0	0	0	66	0	19.21	0.00	343,585
Southern Region	638	387	388	399	680	1302	1710	1139	28	0	0	0	6671	10	73.34	0.15	9,095,807
ZONE 11	281	174	226	184	383	723	896	573	17	0	0	0	3457	8	80.15	0.23	4,313,028
Nakhon Si Thammarat	100	71	95	61	124	243	354	210	0	0	0	0	1258	4	81.78	0.32	1,538,365
Krabi	25	19	35	37	113	203	162	98	7	0	0	0	699	0	156.05	0.00	447,928
Phangnga	13	9	13	18	26	25	19	3	1	0	0	0	127	1	49.14	0.79	258,457
Phuket	84	28	15	18	37	68	122	134	6	0	0	0	512	1	140.19	0.20	365,214
Surat Thani	35	15	25	16	28	79	127	79	3	0	0	0	407	1	39.61	0.25	1,027,549
Ranong	4	3	14	11	30	37	13	7	0	0	0	0	119	1	66.59	0.84	178,712
Chumphon	20	29	29	23	25	68	99	42	0	0	0	0	335	0	67.43	0.00	496,803
ZONE 12	357	213	162	215	297	579	814	566	11	0	0	0	3214	2	67.20	0.06	4,782,779
Songkhla	87	37	34	58	99	145	232	184	7	0	0	0	883	1	63.79	0.11	1,384,231
Satun	14	10	16	21	13	23	31	7	0	0	0	0	135	0	43.85	0.00	307,836
Trang	36	15	10	15	37	62	57	32	0	0	0	0	264	0	41.64	0.00	633,981
Phatthalung	55	57	38	30	27	86	51	69	0	0	0	0	413	0	80.00	0.00	516,257
Pattani	88	42	26	43	61	129	234	62	0	0	0	0	685	1	101.45	0.15	675,227
Yala	15	14	21	21	39	84	82	68	1	0	0	0	345	0	68.52	0.00	503,476
Narathiwat	62	38	17	27	21	50	127	144	3	0	0	0	489	0	64.19	0.00	761,771

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร: รวบรวมจากรายงานผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาของจังหวัดในแต่ละสัปดาห์ และศูนย์ข้อมูลทางระบาดวิทยา สำนักโรคระบาดวิทยา: รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ
หมายเหตุ: ข้อมูลที่ได้รับรายงานเป็นเพียงข้อมูลเบื้องต้น ที่ได้จากรายงานส่วนตัว จากผู้ป่วยกรณีที่เป็น Suspected, Probable และ Confirmed เป็นข้อมูลเฉพาะสำหรับการป้องกันและควบคุมโรค อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้

เมื่อมีผลตรวจยืนยันจากห้องปฏิบัติการ

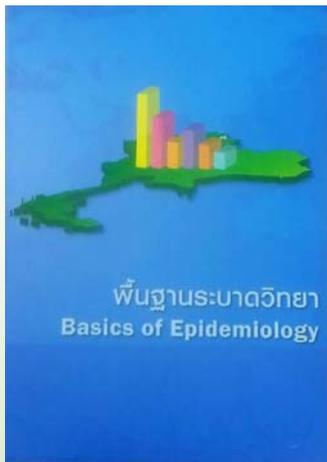
Central Region* เขตภาคกลางนับรวมจังหวัดชัยนาท

C = Cases

D = Deaths

หนังสือพื้นฐานระบาดวิทยา (Basics of Epidemiology)

สมาคมระบาดวิทยาภาคสนาม ร่วมกับสมาคมระบาดวิทยา (ประเทศไทย) มูลนิธิสุขภาพใจ เจตนาเสน และมูลนิธิกรมควบคุมโรค ได้จัดทำหนังสือ พื้นฐานระบาดวิทยา (Basics of Epidemiology) มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำจำหน่ายให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง บุคลากรสาธารณสุข และผู้สนใจด้านระบาดวิทยา ในราคาเล่มละ 350 บาท ประกอบด้วยเนื้อหา 14 บท ครอบคลุมแนวคิด วิธีการศึกษา และการประยุกต์ใช้ในเรื่องการเฝ้าระวัง การสอบสวนโรค และการควบคุมโรคทั้งโรคติดต่อ โรคไม่ติดต่อ และโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมและสั่งซื้อได้ที่ คุณวลัยพร เจียรระโนรุงโรจน์,

อีเมล beau_wj@hotmail.com โทร. 089-510-7500 หรือ www.epithai.org

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

ปีที่ 45 ฉบับที่ 35 : 12 กันยายน 2557 Volume 45 Number 35 : September 12, 2014

กำหนดออก : เป็นรายสัปดาห์ / จำนวนพิมพ์ 1,000 ฉบับ

ส่งบทความ ข้อคิดเห็น หรือพบความคลาดเคลื่อนของข้อมูล

กรุณาแจ้งมายัง กลุ่มจัดการความรู้และเผยแพร่วิชาการ สำนักระบาดวิทยา
E-mail : weekly.wesr@gmail.com, panda_tid@hotmail.com

ที่ สธ. 0420.4.3/ พิเศษ

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตเลขที่ 23/2552
ไปรษณีย์กระทรวง

ผู้จัดทำ

สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี 11000 โทร. 0-2590-1723, 0-2590-1827 โทรสาร 0-2590-1784
Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health, Tivanond Road, Nonthaburi, Thailand, 11000
Tel (66) 2590-1723, (66)2590-1827 FAX (66) 2590-1784